

Ecz. Vildan ÖZCAN

AKILLI ÇOCUK AKILCI İLAÇ KULLANIR

İlaçların akılcı kullanılmaması yalnız ülkemizde değil tüm dünyada önemli sağlık sorunlarından biridir. Varolan sınırlı kaynakların akılcı kullanılması tüketicilerin korunması bakımından da oldukça önemli bir ihtiyaçtır. Kişiler sağlık alanında, genelde olduğundan farklı bir tüketicilik pozisyonu üstlenirler. Çünkü sağlık alanı basitçe bir malın edinilmesi ile sınırlı olmayıp aynı zamanda hayati öneme sahip bir hizmetten de faydalanılması ile şekillenir. Bu alan içerisinde bireyler, hem hizmet hem de bu hizmetin bir sonucu olarak belirlenen tedavi edici ve koruyucu yöntemler itibarıyla ilaç tüketicisi konumundadırlar. Sağlık hizmeti tüketicilerinin, sağlık hizmetinden faydalanma ve ilaç kullanımı konularında "akılcı" bir tutum takınmalarının desteklenmesi, hem toplumsal hem de ülke ekonomisini güçlendirecek iktisadi bir fayda yaratma potansiyeli de taşımaktadır.

Avrupa Birliği politikaları açısından tüketiciye sadece bilgi sağlanması yeterli değildir. Bu bilginin tüketici tarafından anlaşılması ve kullanılması da son derece önemlidir. Bu çerçevede tüketicilerin eğitiminin ön plana çıktığı görülmektedir. Bilinçli ilaç kullanımı konusunda kişilerin çocukluk dönemlerinden başlayarak eğitilmesi, çok daha etkin bir ilaç kullanım davranışı gösterilmesine neden olacaktır. Bu davranış de-

ğişikliği, hem genel toplum sağlığı açısından, hem de kamunun ekonomik yararı açısından oldukça etkili bir unsurdur. Ayrıca, en fazla risk taşıyan ilköğretim öğrencilerinin akılcı ve bilinçli ilaç kullanımını konusunda farkındalık yaratılarak bilgilendirilmesi, bu öğrencilerin sağlık alanındaki tüketici pozisyonlarının sağlamaştırılmasına ve bilinçli bir tüketici olmalarına katkıda bulunacaktır.

Bu bilgiler ışığında, Türk Eczacıları Birliği "Akıllı Çocuk Akılcı İlaç Kullanır" adındaki projesini, Katılım Öncesi Süreçte Sivil Toplumun Güçlendirilmesi: Sivil Toplum Kuruluşları (STK) Hibe Programı, Tüketici Haklarının Korunması Bileşeni çerçevesinde Avrupa Birliği finansmanı ile 1 Aralık 2007 tarihinden itibaren uygulamaya başlamıştır. Proje Ankara, Eskişehir, Kırşehir, Kırıkkale, Yozgat, ve Çorum illerinde yürütülmekte olup hedef kitlesi 4., 5., ve 6. sınıf ilköğretim öğrencileridir.

Proje ile, sağlık alanındaki önemli bir tüketici grubunu oluşturan ancak aynı zamanda, özellikle ilaç süistimali nedeniyle bilinçsiz ilaç tüketiminden en fazla etkilenme riski taşıyan ve fakat her türlü öğrenme ve uygulama pratiklerine en fazla açık olan ilköğretim öğrencilerinin; sağlık alanındaki en önemli sorunlardan biri olan akılcı ve bilinçli ilaç tüketimi ko-

akıllıyım, akılcı ilaç kullanıyorum...

STK

yani, doktorumun ve eczacımın verdiği ilacı; onların anlattığı gibi, doğru şekilde, uygun zamanda ve kullanmam gerektiği kadar kullanıyorum.

Avrupa Birliği, Dünya Sağlık Örgütü, Avrupa Komisyonu, Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ve Türk Eczacıları Birliği tarafından desteklenmektedir.

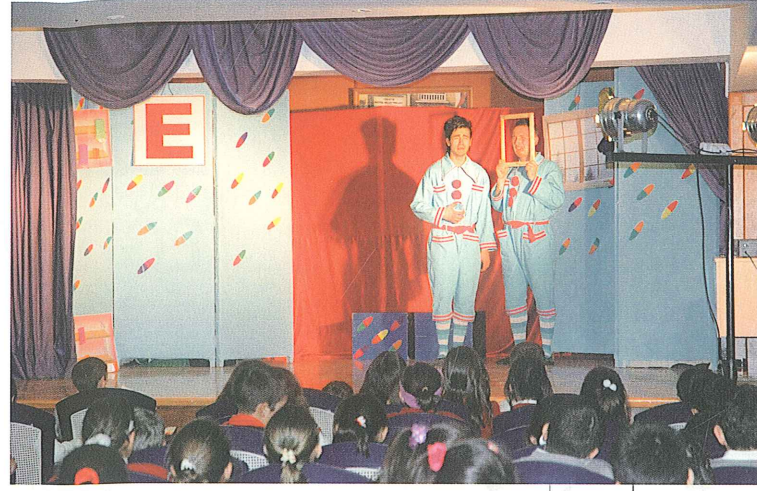
nusunda alternatif ve farklı bir teknikle eğitilmeleri ve özümseyecekleri bilgilerle donatılmaları hedeflenmektedir.

Özellikle sağlık alanında aktif ve bilinçli tüketici oldukça gelişmemiş bir öznedir. Sağlık alanı döngüsünde (hasta-doktor-eczacı-hasta) hem hizmet hem de ilaç tüketicisi pozisyonunda bulunan kişilerin, aktif ve bilinçli bir tüketici olabilmeleri için, akılcı ilaç tüketiminin sosyal öğrenme sürecinin bir parçası olması elzemdir.

Bu nedenle proje ilköğretim öğrencilerinin akılcı ve bilinçli ilaç tüketicisi olmalarını destekleyici faaliyetleri ile, tüketicilerin bilgi edinmelerini ve eğitimlerini destekleyerek, tüketicilerin haklarının korunmasına ve güçlendirilmesine katkı sağlayacaktır.

Proje; bilinçli olmayan ilaç tüketiminin zararlarının irdelendiği bir tiyatro oyununun sergilenmesi, ilaçların akılcı kullanımı konusunda kolay, anlaşılabilir ve dikkat çekecek biçimde hazırlanmış olan rehber, broşür ve afişlerin okullarda yaygın olarak dağıtılması ve ilgili kurum ve sivil toplum kuruluşlarının konuya ilişkin farkındalıklarının artırılması, proje faaliyet ve çıktılarının paylaşılabilmesi için seminerlerin düzenlenmesi gibi üç ana temel üzerine oluşturmuştur.

Bu çerçevede, 13 Şubat 2008'de TEB Merkez binasında kamu ve sivil toplum kuruluşlarından temsilcilerin katılımı ile "Akılcı İlaç Kullanımı ve Tüketici Grubu Olarak Çocuklar" konulu başlangıç semineri düzenlenmiştir. Seminerde, akılcı ilaç kullanımı, akılcı olmayan ilaç tüketiminin kişisel ve toplumsal boyutları, çocuklarda rasyonel ilaç kullanımı ve bizlere bu konuda ne gibi sorumluluklar düştüğü gibi konularda paylaşımlarda bulunmanın yanı sıra proje faaliyetleri ve takvimi hakkında katılımcılara bilgi verilmiştir. Bu seminerle kamu ve sivil toplum kuruluşları arasında bilinçli ilaç tüketiminin yaygınlaştırılması konularında işbirliği sağlanması ve kurumların bu alanda farkındalıklarının artırılması hedeflenmiş olup, zorunlu tüketim maddesi olması dolayısıyla bu güne kadar çok fazla tüketici örgütlerinin gündemine gelmemiş olan ilaç tüketimi konusunun bu örgütlerin gündemine gelmesini sağlanmıştır.

Hazırlanan "Akılcı Çocuk Akılcı İlaç Kullanır" isimli bir tiyatro oyununun Mart ve Nisan aylarında Millî Eğitim Müdürlükleri ile işbirliği içerisinde belirlenmiş olan okullarda gösterimine başlanmıştır. Oyun, Ankara'da 14, Eskişehir'de 2, Kırşehir'de 1, Yozgat'ta 1, Kırıkkale'de 1, Çorum'da 1 defa olmak üzere proje süresince en az 20 kere sahnelenecektir. Ankara dışındaki illerde oyun gösterimi merkezi bir tiyatro salonunda yapılacaktır. 20 Mart 2008 tarihlerinde Ankara'da bir basın galası, 24 Mart 2008'de ise halka açık bir gösterim yapılması planlanmaktadır. Proje sonunda tiyatro oyunu ile toplam 3000 öğrenciye ulaşılması hedeflenmektedir.

Projenin ana faaliyetlerinden bir diğeri ise projenin hedef kitlesini oluşturan ilköğretim öğrencilerini bilinçli ilaç tüketimi konusunda bilgilendirmek amacıyla, kolay ve anlaşılabilir bir rehber hazırlanmasıdır. "Akılcı Çocuk Akılcı İlaç Kullanır" isimli rehberin hazırlık çalışmaları tamamlanmış olup ilerleyen süreçlerde bu rehberin 3000 adet basılarak hem oyun gösterimleri sonucunda öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılması hem de Türkiye genelindeki İl Millî Eğitim Müdürlükleri'ne ücretsiz olarak ulaştırılması planlanmıştır. Böylelikle proje kurumsal açılardan ve tüm Türkiye genelinde özellikle politika yapıcı ve uygulayıcılar düzeyinde bilinçli ilaç tüketimi konusunda farkındalık yaratıcı faaliyetlerin düzenlenmesi için itici güç olmayı sağlayacaktır. Akılcı çocuk akılcı ilaç kullanır temalı broşür ve afişlerin yaygın dağıtımı ile seçilecek okullarda akılcı ilaç kullanımı konusunda sadece hedef gruplar üzerinde değil tüm okul genelinde yaygın ve etkili bir farkındalık düzeyi yaratmak hedeflenmiştir.